VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

U-jatkokirje energiaverodirektiivin uudistamisesta

KRISTA SINISALO, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
VEROJAOSTO UJ -JATKOKIRJE KUULEMINEN
4.11.2025

Yleistä kompromissiehdotuksesta

- U-jatkokirjeessä tarkastelun kohteena on neuvostokäsittelyn aikana ehdotukseen tehdyt muutokset, joihin tarvitaan Suomen kanta. Aiemmat kannat on esitetty eduskunnalle 7.10.2021 toimitetussa U-kirjelmässä ja 15.11. 2024 toimitetussa U-jatkokirjelmässä.
- Suomi on alusta asti tukenut energiaverodirektiivin uudistamista, joka perustuisi energiatuotteiden lämpöarvoihin ja ympäristöominaisuuksiin sekä erilaisten poikkeusten karsimiseen ja vähimmäisverotasojen reaalitasojen säilyttämiseen.
- Yleisesti ottaen direktiiviuudistuksen keskeisten tavoitteiden - ympäristöohjaavuuden lisääminen, sisämarkkinoiden toimivuuden parantaminen ja verotuottojen turvaaminen- näkökulmasta edistyminen on kokonaisuutena heikentynyt siihen sisällytettyjen uusien veropoikkeusten ja siirtymäaikojen takia.
- Kompromissiehdotuksessa muutokset komission vuoden 2021 uudistusehdotukseen verrattuna varsin suuria, mutta toisaalta nykytilaan verrattuna vähäisiä, koska kompromissiehdotuksessa on varsin pitkälti palattu voimassa olevan direktiivin mukaisiin ratkaisuihin.
- Voimaantulo aikaisintaan 2031.

Keskeiset muutokset kompromissiehdotuksessa

- Lämpöarvot Energiatuotteiden verotuksessa käytettävät lämpöarvot listataan direktiivin liitteessä II, sillä se lisää verotuksen yhdenmukaista soveltamista jäsenvaltioissa. Kompromissiehdotuksessa jäsenvaltioille annetaan kuitenkin mahdollisuus määrittää lämpöarvo energiatuotekohtaisesti mitaten tiettyjen tuotteiden osalta.

  VN: Tämä monimutkaistaisi entisestään verotuksen rakennetta ja olisi sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta haitallinen.

- Polttoaineseosten komponenttiverotus, joka on yksi uudistuksen keskeisempiä tavoitteita ei kompromissiehdotuksen mukaan kuitenkaan tarvitse soveltaa, vaan jäsenvaltio voisi verottaa seoksia niiden keskiarvon, korkeimman veron tai pääkomponentin (määräajan 2031-35) mukaan. Jäsenvaltio voisi valita tapauskohtaisesti ja käyttää kansallisesti sekaisin kaikkia verotustapoja.
  - VN: ehdotus ei paranna verotuksen harmonisointia ja saattaa johtaa kotimaisten ja tuontituotteiden eriarvoiseen kohteluun.
- Turve on kompromissiehdotuksessa direktiivin soveltamisalan ulkopuolella vuoden 2042 loppuun asti.
  - VN: tulisi jättää ensisijaisesti direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, mikä mahdollistaisi edelleen turpeen verottamisen kansallisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Keskeiset muutokset kompromissiehdotuksessa

- Lento- ja vesiliikenne Kompromissiehdotuksessa ehdotetaan eräiden enintään 19-paikkaisten, pääosin matkustajien kuljettamiseen käytettävien kaupallisten ilma-alusten polttoaineiden verottamista. Muutoin, kuten nykyisin, kaupallisen lento- ja vesiliikenteen polttoaineet verottomia.
  - VN: ei kannatettava, mutta ottaen huomioon ehdotuksen vaikutuksen rajallisuuden Suomelle, valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä ehdotuksen, jossa polttoaineen verollisuus koskee mainittuja lentoja ja nykyisen kaltaisesti huvi-ilmailua.
- Jätteenpoltto jätetään kompromissiehdotuksessa direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
  - VN: Tämä mahdollistaa jätteenpolton verottamisen kansallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla ilman kytkentää monimutkaiseen yhdenmukaistettuun energiaverotukseen.

(Koska kyse

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittely

- Komissio antoi heinäkuussa 2021 ehdotuksen energiaverodirektiivin uudistamiseksi osana 55-valmiuspakettia.
- Neuvoston puheenjohtajavaltiot ovat edistäneet neuvotteluja direktiiviehdotuksen artikla- ja teemakohtaisilla tarkasteluilla sekä koko direktiiviä koskevilla kompromissiehdotuksilla kohta neljän ja puolen vuoden ajan järjestämällä yli 30 välillisen verotuksen työryhmän kokousta.
- Jäsenvaltioiden käsitykset direktiivin sisällöstä ovat neuvoston työryhmässä olleet monilta osin varsin kaukana toisistaan.
- Neuvoston puheenjohtajan tarkoituksena on kuitenkin saavuttaa Ecofin-neuvostossa 13.11. 2025 yleisnäkemys, jolloin pyrkimyksenä, että jäsenvaltiot luopuisivat varaumista ja voitaisiin saavuttaa yksimielisyys. Joulukuun Ecofin-neuvoston kokouksella tavoitellaan yhteisymmärrystä.

Ehdotuksen vaikutuksia

- Vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti niihin jäsenvaltioihin,
  - joissa verotasot alle ehdotetun vähimmäistason tai vähimmäistasolla ja
  - joiden veropohjaan ja veron rakenteeseen tulisi suuria muutoksia
- Suomessakin lainsäädäntöön olisi tehtävä muutoksia esimerkiksi joidenkin uusien tuotteiden lisäämisen (esim. vety) ja veron rakenteen muuttumisen johdosta.
- Suomen edistyksellisestä verorakenteesta (polttoaineen energiasisältö ja elinkaaren aikainen hiilidioksidipäästö) sekä korkeista verotasoista ja kansainvälisesti vertaillen vähäisistä tuista johtuen ympäristövaikutukset vähäisiä.
- Vaikutukset riippuvat keskeisesti siitä, millaisia verotasoja jäsenvaltio ottaa käyttää vähimmäistason yläpuolella.